

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΟ ΠΑΠΑΝΟΥΤΣΟ

‘Η Έλληνική Φιλοσοφική Έταιρεία (ΕΦΕ), σέ συνεργασία μέ τήν “Ενωση Καθηγητῶν γιά τήν προαγωγή τῆς Φιλοσοφίας στή Δευτεροβάθμια Έκπαίδευση (ΕΚΔΕΦ), ἔτέλεσε, μέ τή συμπλήρωση χρόνου ἀπό τό θάνατο τοῦ ἀείμνηστου Προέδρου τῆς Έταιρείας, ‘Ακαδημαϊκού Εύαγγέλου Παπανούτσου, ἐπιστημονικό μνημόσυνο μέ τό ἀκόλουθο πρόγραμμα:

1. Προσφώνηση τοῦ Προέδρου τῆς ΕΚΔΕΦ, Διδάκτορα Φιλοσοφίας κ. Γεωργίου Δημητράκου.
2. ‘Ομιλία τοῦ Προέδρου τῆς Έλληνικῆς Φιλοσοφικῆς Έταιρείας, καθηγητοῦ τῆς φιλοσοφίας στό Πανεπιστήμιο Αθηνῶν, κ. Εύαγγέλου Μουτσοπούλου μέ θέμα: «Ο Παπανούτσος καί ἡ νεοελληνική φιλοσοφία».
3. ‘Ομιλία τοῦ Συμβούλου τοῦ ΚΕΜΕ, Διδάκτορα φιλοσοφίας, κ. Φαν. Βώρου μέ θέμα: «Ο Ε. Παπανούτσος ὡς παιδαγωγός».
4. ‘Ομιλία τοῦ καθηγητοῦ τῆς Ιστορίας τῆς φιλοσοφίας στό Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων κ. Βασιλ. Κύρκου μέ θέμα: «Η γνωσιολογία τοῦ Ε. Παπανούτσου».

‘Η ἑκδήλωση ἔγινε τήν Πέμπτη 26 Μαΐου 1983 στή Μεγάλη Αίθουσα τῆς Αρχαιολογικῆς Έταιρείας (Πανεπιστημίου 22).

Κατά τήν ἑκδήλωση διενεμήθη ‘Εργογραφικό Φυλλάδιο περιλαμβάνον τά δημοσιεύματα τοῦ Εύαγγέλου Παπανούτσου. Τό φυλλάδιο συνετάγη ὑπό τοῦ φιλολόγου καθηγητοῦ (τῆς Προτύπου Βαρβακείου Σχολῆς) κ. Κωνσταντίνου Πετροπούλου.

Στήν ἑκδήλωση παρευρέθησαν πλῆθος μελών τῆς Έταιρείας, ‘Ακαδημαϊκοί, φίλοι τοῦ ἀειμνήστου Προέδρου καί πολλοί σημαίνοντες ἐκπρόσωποι τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτικοῦ καί πνευματικοῦ κόσμου. Συγκινητική ἦταν ἡ παρουσία πολλῶν ἐκπαιδευτικῶν τῆς Μέσης ‘Εκ/σης καί φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου μας.

* * *

Παραθέτουμε τό πλήρες κείμενο τῆς προσφώνησης τοῦ Προέδρου τῆς ΕΚΔΕΦ, Δρα Γ. Δημητράκου (Οι ἄλλες ἐπιστημονικές ἀνακοινώσεις κατά τήν ἑκδήλωση αὐτή δημοσιεύονται στίς πρώτες σελίδες τῆς Έλληνικῆς Φιλοσοφικῆς Επιθεώρησης):

Ο Ε. ΠΑΠΑΝΟΥΤΣΟΣ ΚΑΙ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

‘Η Έλληνική Φιλοσοφική Έταιρεία (ΕΦΕ) σέ συνεργασία μέ τήν “Ενωση Καθηγητῶν γιά τήν προαγωγή τῆς Φιλοσοφίας στή Δευτεροβάθμια Έκπαίδευση (ΕΚΔΕΦ) τελεῖ σήμερα μέ τή συμπλήρωση χρόνου ἀπό τό θάνατο τοῦ ἀξέχαστου προέδρου της καί ‘Ακαδημαϊκού Εύαγγέλου Παπανούτσου ἐπιστημονικό μνημόσυνο, γιά νά τιμήσει τή μνήμη τοῦ ὁνομαστοῦ ἐπιστήμονα, παιδαγωγοῦ καί φιλοσόφου.

“Οπως συνηθίζεται κι ὅπως ταιριάζει σέ τέτοιες περιστάσεις, παρακαλώ σ’ ἔνδειξη σεβασμοῦ καί τιμῆς στή μνήμη του νά τηρήσουμε ἐνός λεπτοῦ σιγή!

Στή συνέχεια θά άκουσθεί γιά λίγα λεπτά ἔνα ἀπόσπασμα ἀπό μαγνητοφωνημένη δημιλία τοῦ ἀείμνηστου προέδρου Ε. Παπανούτσου στὸ Δικηγορικό Σύλλογο Ἀθηνῶν πάνω στό θέμα «Σύγκρουση καθηκόντων».

Κυρίες καὶ κύριοι!

Ἐκ μέρους τῆς "Ενωσης Καθηγητῶν γιά τὴν προαγωγή τῆς Φιλοσοφίας στή Δευτεροβάθμια Ἐκπαίδευση εύχαριστῶ τὸ Διοικητικό Συμβούλιο τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφικῆς Ἐταιρείας, πού εἶχε τὴν ἔμπνευση νά μᾶς καλέσει νά δραγανώσουμε μαζί τὸ μνημόσυνο τοῦτο. Καὶ νομίζω ὅτι ἡ ἔμπνευση ἦταν σωστή. Γιατί ἔτσι ἡ ΕΚΔΕΦ ἔχει τὴν εὐκαιρία νά τιμήσει ἑκείνον, πού εἶχε κάνει μόνιμη φροντίδα τῆς ζωῆς του τὴν προαγωγή τοῦ μαθήματος τῶν φιλοσοφικῶν καί μαζί συνέβαλε ἀποφασιστικά καί στὴν ἰδρυσή της. Προσωπικά θέλω ἀκόμη νά εύχαριστήσω τούς συναδέλφους τῆς ΕΦΕ καί τῆς ΕΚΔΕΦ γιά τὴν ἴδιατερη τιμή πού μοῦ ἔκαναν νά ἀνοίξω τὴν πρώτη τούτη μεταθανάτια ἐπικοινωνία μέτο σεβαστό μας δάσκαλο καί φίλο.

"Ενα χρόνο ὕστερο" ἀπό τὸ θάνατο τοῦ Ε. Παπανούτσου, δλοι ἐμεῖς, πού τιμοῦμε ἀπόψε τή μνήμη του, νιώθουμε τόσο ἔντονη τὴν παρουσία του ἀνάμεσά μας, ώστε νά εἶναι περιπτή κάθε εἴδους παρουσίασή του. Γιατί εἶναι σάν νά μήν ἔφυγε ποτέ ἀπό κοντά μας, σάν νά μήν ἔπαισε ποτέ νά ἀντηχεῖ σ' αὐτία μας ὁ γοητευτικός του λόγος. Βέβαια μιά «προσφώνηση» δέν εἶναι ἐπικήδειος λόγος. "Οσο κι ἂν ἀναβλύζουν κι οι δύο ἀπό τὰ συναισθηματικά ἀποθέματα τῆς καρδιᾶς, "ex abundantia cordis" ὅπως λένε, ἡ χρονική ἀπόσταση, πού χωρίζει τή σεμνή τούτη τελετή ἀπό τά ἐπιτάφια ἔγκώμια καί τόν ἡχηρό τους ἀπόχο, ἀφήνει σίγουρα κάποιον τόπο γιά θεωρήσεις καί ἀποτιμήσεις νηφαλιότερες.

Ωστόσο, θά ἦταν, νομίζω, πολύ νωρίς, γιά μιάν δλοκληρωμένη παρουσίαση τῆς πολυεδρικῆς προσωπικότητας του Ε. Παπανούτσου. Γιατί θά ἔπρεπε νά προηγηθεῖ γιά αύτό πολύπλευρη καί λεπτομερειακή σέ βάθος ἐπεξεργασία τοῦ συνολικοῦ του ἔργου, γιά νά διαπιστωθεῖ σ' ὅλο της τὸ πλάτος ἡ τεράστια συμβολή του στήν ἐπιστημονική, ἐκπαιδευτική καί φιλοσοφική καί γενικότερα στήν πνευματική ζωή τοῦ τόπου. Οι βιαστικές κρίσεις καί οἱ τυπικοί χαρακτηρισμοί — γιά νά ἀναφέρουμε μόνο μερικούς ἀπό τούς ἐπιεικέστερους — δτι δηλαδή δ Ε. Παπανούτσος ἦταν ἔνας φωτισμένος ἀστός διανοούμενος ἢ ἔνας ἰδεαλιστής φιλόσοφος καί παιδαγωγός σάν τόν μακαρίτη τό δάσκαλό μας, τόν Ἀλέξανδρο Δελμούζο, ἢ ἀκόμη ὅτι ἦταν ἔνας προοδευτικός μεταρρυθμιστής τῆς ἐκπαίδευσής μας, δέν μπορεῖ νά βαρύνουν καί πολύ, ὅπως καί κάθε τέτοιος πρόχειρος χαρακτηρισμός, πού ἡ ἀλήθειά του πρέπει πρῶτα νά ἐπιβεβαιωθεῖ μέ ἀδιαμφισβήτητες μαρτυρίες καί ἀποδείξεις.

Γιά νά γίνει δύμως τοῦτο μέ τή δέουσα σοβαρότητα, πρέπει πρῶτα νά ἐκδοθεῖ ὀλόκληρο τὸ ἔργο του. Δέ ξέρω τούτη τή στιγμή, τί ύπάρχει ἀκόμη ἀνέκδοτο στά κατάλοιπά του, ἢ τί θά γίνει μέ τήν ἀλληλογραφία του. Ἡ ἐκδοσή της πάντως πολύ θά βοηθοῦσε καί τό μελετητή καί τόν κριτικό, ἀλλά καί τό βιογράφο του, γιά νά φωτιστεῖ πρῶτα ἡ μακρά καί ἐπώδυνη πορεία, πού ἔδησε νά κάνει, γιά νά σβήσει τή δίψα του γιά εύρυτερες σπουδές, γιά γόνιμες ἐπαφές καί φίλίες καί συνεργασίες μέσα ἀπό τά ταραγμένα χρόνια τοῦ αἰώνα μας ἐκτεθειμένος στά φαρμακερά βέλη τῆς πολύ παθιασμένης μισαλλαδοξίας. Μόνο ἔτσι, μέσα ἀπό τό συνολικό του ἔργο καί μέσα στά κοινωνικοπολιτικά της πλαίσια, θά μποροῦσε νά ὀξιολογηθεῖ σωστά ἡ προσφορά του.

Τή μακρόπνοη τούτη ἐργασία ἔγκαινιάζει κατά κάποιον τρόπο ή ΕΦΕ σέ συνεργασία μέ τήν ΕΚΔΕΦ σήμερα μέ τό ἐπιστημονικό τοῦτο μνημόσυνο.

Στόν υπόλοιπο χρόνο πού ἔχω ἀκόμη στή διάθεσή μου, θά προσπαθήσω νά ἐπισημάνω μέ κάθε συντομία δρισμένες δραστηριότητες τοῦ Ε. Παπανούτσου, πού δείχνουν ὅτι πέρα ἀπό τόν ἐπιστήμονα, τό φιλόσοφο καί τόν παιδαγωγό ὑπάρχει ὁ ἐμπνευσμένος καί δραστήριος διαφωτιστής, ὁ ἀγωνιστής τῆς δημοκρατίας, ὁ ἐνθουσιώδης ὄργανωτής καί μεταρρυθμιστής τῆς ἐκπαίδευσης, ιδιαίτερα τῆς Δευτεροβάθμιας. Σ' αὐτόν τόν τομέα τῆς πράξης καί δράσης μπορεῖ νά ἐνταχθοῦν οι πού γόνιμες καί ἐποικοδομητικές δραστηριότητές του, πρώτα στό «Ἀθήναιο», τήν πνευματική ἐκείνη ὅση τῆς Ἀθήνας, πού ἐπί χρόνια τροφοδοτοῦσε μαζί μέ τούς ἐκλεκτούς του συνεργάτες μέ τά πλούσια νάματα τῆς σοφίας του καί πού δέ δίστασε νά κλείσει, ὅταν ἄρχισε νά πλακώνει τό δόνομαστό τοῦτο "Ιδρυμα ἡ ἀποτυπική ἀτμόσφαιρα τῆς διδακτορίας. Τήν προσπάθειά του γιά ἐκλαίκευση ύψηλῆς στάθμης μιᾶς ἀφάνταστης ποικιλίας ἐπίκαιρων θεμάτων καί μαζί τήν ἐπικοινωνία μέ τά πλατύτερα στρώματα τοῦ λαοῦ συνέχισε ἀκούραστα ως τίς τελευταῖς του μέρες ἀπό τό ειδικό τρίστηλο, πού τοῦ εἶχε παραχωρήσει τό «Κυριακάτικο Βῆμα».

"Ομως ἡ κύρια ἔγνοια του ἦταν ἡ Παιδεία, ἡ Παιδεία τοῦ "Ἐθνους, ιδιαίτερα ἡ Δευτεροβάθμια στό σύνολό της. Τίποτε δέ δείχνει καθαρότερα τή μόνιμη λαχτάρα του, νά βιοηθήσει τό συνάδελφο στό διδακτικό του ἔργο, δσο ἡ 50ημη Βασική Βιβλιοθήκη τοῦ ἐκδοτικοῦ οἰκου Ι.Ν. Ζαχαρόπουλου, πού τήν ἔκδοσή της ἐπόπευσε δ' Ἰδιος μαζί μέ τόν καθηγητή Διον. Ζακυθηνό καί τό μακαρίτη Ι.Μ. Παναγιωτόπουλο. Θαυμάσιο δεῖγμα Παπανούτσιας γραφῆς καί ἐπιστημονοσύνης ἀποτελεῖ στή σπουδαία τούτη σειρά ἡ δίτομη ἐμπεριστατωμένη παρουσίαση τῆς «Νεοελληνικής Φιλοσοφίας». "Αν ἡ Βασική Βιβλιοθήκη ἀπευθύνεται στό μέσο μορφωμένο "Ελληνα, τό περιοδικό του «Παιδεία», πού κυκλοφόρησε μετά τήν ἀπελευθέρωση ἀπό τό φασιστικό ζυγό καί κράτησε κάπου δεκαπέντε χρόνια, εἶχε μοναδικό στόχο τή βελτίωση τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας πραγμάτων.

"Η δλη του δραστηριότητα, πού πλημμυρίζει ιδιαίτερα τίς δεκαετίες τοῦ 50 καί 60, δείχνει καθαρά, δτι κεντρικός του στόχος ἦταν ἡ Δευτεροβάθμια Ἐκπαίδευση καί ἡ ποιοτική της βελτίωση. Πῶς ἀκριβῶς ἔνιωθε τούτη τή βελτίωση, τό ἔδειξε, ὅταν προσκλήθηκε στά 1964 ἀπό τόν Γ. Παπανδρέου, νά πραγματώσει κάτω ἀπό τή στέγη τῆς "Ενωσης Κέντρου τά μεταρρυθμιστικά του σχέδια. "Η στενότητα τοῦ χρόνου δέν ἐπιτρέπει δυστυχῶς, νά ἀναφερθῶ γενικότερα σ' ἐκείνη τήν τόσο ἐνδιαφέρουσα μεταρρυθμιστική προσπάθεια, πού εἶναι ἀρρηκτα δεμένη μέ τό δόνομα τοῦ Ε. Παπανούτσου, καί νά κρίνω τήν ἀξία τῶν δομικῶν καί θεσμικῶν ἀλλαγῶν πού καθιέρωνε καί ἥθελε νά κάνει πράξη. Θά σταθῶ μόνο σ' ἔνα σημεῖο, πού δείχνει καί τό ἀνανεωτικό του πνεῦμα, ἀλλά καί τήν ιδιαίτερη σημασία, πού ἔδινε στό φιλοσοφικό μάθημα μέσα στό πρόγραμμα τῆς Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης.

Πρόκειται γιά τήν Εἰσηγητική "Ἐκθεση τοῦ Ν.Δ. 4376/64 «Περί ὄργανώσεως καί διοικήσεως τῆς Γενικῆς Ἐκπαίδευσεως» καί ειδικότερα γιά τό ἄρθρο 10, παράγραφος 2, πού θεμέλιωνε τό μορφωτικό ἔργο τῶν Φιλοσοφικῶν στή Δευτεροβάθμια Ἐκπαίδευση πάνω σέ τριπλή βάση: Στήν Εἰσαγωγή στή φιλοσοφία, πού περιλάμβανε καί ἐκθεση τῶν κυρίων φιλοσοφικῶν προβλημάτων καί σύντομη ἴστορία τῆς Φιλοσοφίας, ίδιως τῆς Ἀρχαίας Ἐλληνικῆς, στή Λογική καί στή Μεθοδολογία τῶν Ἐπιστημῶν. Τίς ἀξιόλογες τούτες βελτιώσεις, πού δέν περιορίζονταν μόνο στό περιεχόμενο, ἀλλά ἀναφέρονταν ἀκόμη καί στήν ξεχωριστή θέση τῶν Φιλοσοφικῶν μέσα στό νέο πρόγραμμα τῆς Μέσης Παιδείας, παρουσίασα ὑστερα ἀπό δική του ὑπόδειξη στής 5 Μαΐου 1966 σέ δεκαπεντάεπτη ραδιοφωνική ὅμιλα ἀπό τό Εθνικό Πρόγραμμα. "Εδῶ, στό Νέο Πρόγραμμα, δ' Παπανούτσος ἔκανε μιάν ἐντυπωσιακή καινοτομία δημιουργώντας πλάι στούς δύο παραδοσιακούς κύκλους μαθημάτων τῆς Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης, τόν ιστορικοφιλολογικό καί τό φυσικομαθηματικό, ἔναν τρίτο, τόν φιλοσοφικο-κοινωνικό-πολιτικο-

οικονομικό, όπου τά φιλοσοφικά ἔπιαναν τήν κεντρικότερη θέση, καθώς κλιμακώνονταν κατάλληλα μαζί μέ τήν Ψυχολογία καί στίς τρεῖς τάξεις τοῦ Λυκείου.

Δυστυχώς τό 'Αναλυτικό τοῦτο Πρόγραμμα, πού ἄρχισε νά ἐπεξεργάζεται τό Παιδαγωγικό 'Ινστιτοῦτο, ἀφοῦ σαμποταρίστηκε πρώτα «έκ τῶν ἔνδων», καταργήθηκε βάναυσα ἀπό τή Δικτατορία, πρίν ἀκόμη δοκιμαστεῖ στήν πράξη. Τό χειρότερο ἐδῶ εἶναι ὅτι οἱ μεταδικτατορικές κυβερνήσεις, ἀντί νά ἀποκαταστήσουν τό νόμιμο τοῦτο 'Αναλυτικό Πρόγραμμα τοῦ 1964, προτίμησαν τή συνέχιση τοῦ παράνομου δικτατορικοῦ 'Αναλυτικοῦ Προγράμματος τοῦ 1969 μέ κάποιες μικροαλλαγές.

Τά λεγόμενα φιλοσοφικά μαθήματα εἶχαν περιέλθει σέ τέλεια ἀνυποληψία, ὥσπου ἡ ψαλίδα περιέκουψε ἄγρια κατά 67% τό μάθημα τῆς Ψυχολογίας καί κατά 50% τό φιλοσοφικό μάθημα περιορίζοντάς το σά ασφυκτικά πλαίσια τῆς μιᾶς ὥρας τήν ἑβδομάδα στήν τρίτη Λυκείου.

Ήταν φανερό ὅτι τό μαχαίρι εἶχε πά φτάσει στό κόκκαλο. Τό φιλοσοφικό μάθημα βρισκόταν σέ διωγμό. Ἐκεῖ πού εἶχε καταντήσει, δέν μποροῦσε πιά νά ὀνομάζεται φιλοσοφικό. Κάτι γενικότερο ἐπρεπε νά γίνει ἡ μᾶλλον κάποιος ἐπρεπε νά ἀναλάβει τήν πρωτοβουλία, γιά νά ξεκινήσει ἐπιτέλους μιά ἐκστρατεία γιά τή σωτηρία του. Καί αὐτός δέν μποροῦσε νά ἥταν ἀλλος ἀπό τόν Εύαγγελο Παπανούτσο. "Ἐτσι φτάσαμε στήν πρώτη δημόσια «Συζήτηση γιά τή διδασκαλία τῆς Φιλοσοφίας στή Μέση Ἐκπαίδευση», πού πραγματοποιήθηκε στό 'Αμφιθέατρο τοῦ 'Εθνικοῦ 'Ιδρυματος 'Ερευνῶν, στίς 4 Δεκεμβρίου 1981. Σύμφωνα μέ τό Πρόγραμμα ή «Συζήτηση» θά γινόταν ὑπό τή δική του προεδρία. Τελικά ὅμως τόν ἐμπόδισε ἡ ἀρρώστια νά πραγματώσει τούτη τήν ὕστατη του ἐπιθυμία καί τή συζήτηση διεύθυνε ὁ 'Αντιπρόεδρος τῆς Εταιρείας καθηγητής κ. Δεσποτόπουλος.

Τελευταία φορά, πού ἄκουσα ἀπό τό τηλέφωνο τή φωνή του καί μαζί τή βαθιά του ἀνησυχία γιά τό μέλλον τῶν Φιλοσοφικῶν στή Δευτεροβάθμια Ἐκπαίδευση, ἥταν γύρω στίς 20 Νοεμβρίου 1981, ὅταν μέ ἐκάλεσε νά παρουσιάσω τό θέμα «Ἡ φιλοσοφία καί οἱ κλάδοι της στό 'Αναλυτικό Πρόγραμμα» γιά τήν πιό πάνω «Συζήτηση». Καί τό γενικότερο θεματικό πλαίσιο τῆς ἐκδήλωσης τούτης, ἀλλά καί ὁ τόνος τῆς φωνῆς του ἔδειχναν καθαρά ὅτι ἡ βαθύτερη πρόθεσή του ἥταν νά ἐγκαινιάσει μιά σοβαρή ἐκστρατεία γιά τή σωτηρία καί τήν ἀναμόρφωση τοῦ μαθήματος τῶν Φιλοσοφικῶν.

"Υστερά ἀπό μερικούς μῆνες του ἔλαχε καί αὐτοῦ ἡ κοινή μοῖρα τῶν ἀνθρώπων. Πρίν τόν σκεπάστει ἡ ταφόπετρα, τόν εἰδαμε νά κοιμᾶται γαλήνιος τόν αἰώνιον ὑπό του. Δέξέρω, ἂν εἶχε πληροφορθεῖ τήν ἰδρυση τῆς ΕΚΔΕΦ, πού ἔγινε ἔνα μήνα πρίν ἀπό τήν ἀποδημία του. "Αν ὅμως πρόλαβε, θά πρέπει νά ἔνιωσε τόση χαρά, ὅση ἐμεῖς λύπη, πού δέν ἔχουμε πιά τήν πολύτιμη συμπαράστασή του στόν ἀγώνα μας.

ΔΡ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΚΔΕΦ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Η Ενωση Καθηγητών για την προαγωγή της Φιλοσοφίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (ΕΚΔΕΦ), σε συνεργασία με την Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία (ΕΦΕ), οργάνωσε επιστημονική συζήτηση με θέμα: *Λογοτεχνία καὶ φιλοσοφία*

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης αυτής ἥταν το ακόλουθο:

1. Λογοτεχνία καὶ φιλοσοφία στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.
Δρ Γεώργιος Δημητράκος, Πρόεδρος της ΕΚΔΕΦ.

2. Σχέσεις λογοτεχνίας και φιλοσοφίας.

Κωνσταντίνος Βουδούρης, Καθηγητής της Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, Αντιπρόεδρος της ΕΚΔΕΦ και Γενικός Γραμματέας της ΕΦΕ.

**3. Η συνάντηση φιλοσοφίας και λογοτεχνίας στο αφήγημα
του Κ. Θεοτόκη: «Η τιμή και το χρήμα».**

Δρ. Κ. Μπαλάσκας, Σχολικός Σύμβουλος.

4. Η ηθική - διδακτική περίοδος του Καβάφη: «Η Σατραπεία».

Γιάννης Δάλλας, Λογοτέχνης, φιλόλογος στη Σχολή Μωραΐτη.

Η εκδήλωση έγινε τη Δευτέρα 28 Νοεμβρίου 1983 στην Αίθουσα τελετών του Πειραματικού Σχολείου του Πανεπιστημίου Αθηνών (Σκουφά 43 και Λυκαβηττού). Μετά τις εισηγήσεις έγινε γόνιμη συζήτηση. Την εκδήλωση παρακολούθησαν πολλοί εκπαιδευτικοί από τη Μέση Εκπαίδευση, καθηγητές Πανεπιστημίων και άλλο πανεπιστημιακό προσωπικό και πολλοί φοιτητές.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ

‘Η Έλληνική Φιλοσοφική Έταιρεία δργάνωσε στίς 5 Δεκεμβρίου 1983, ήμέρα Δευτέρα και ώρα 7.30 μ.μ. στή μεγάλη Αίθουσα της Αρχαιολογικής Έταιρείας (Πανεπιστημίου 22) έπιστημονική συζήτηση μέ εισηγητές τούς κυρίους:

Κωνσταντίνο Παπαπέτρου, Καθηγητή τοῦ Πανεπιστημίου Αθηνών καί Τάσο Μπουγά, Δρ. φιλοσοφίας, ειδικό έπιστημονα τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης.

Οι εισηγητές ομίλησαν μέ τά άκολουθα διάτιστοιχα θέματα:

- α. Σχέσεις φιλοσοφίας καί θεολογίας
- β. Φιλοσοφία καί θρησκεία.

Μετά τίς εισηγήσεις έπακολούθησε συζήτηση.

Τή συζήτηση παρακολούθησαν έκπαιδευτικοί, Ιερωμένοι, καθηγητές τῶν πανεπιστημίων μας, φοιτητές τῆς Θεολογικῆς, Φιλοσοφικῆς καί τῶν ἄλλων Σχολῶν καί πλήθος κόσμου.